

ОПШТИНА ФОЧА

**СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА ТУРИЗМА
ОПШТИНЕ ФОЧА
ЗА ПЕРИОД 2012 – 2020. ГОД.**

Фоча, 2012. године

Ова Стратегија је резултат ТИМСКОГ рада чланова из општине Фоча, Регионалног центра за животну средину, који финансира Министарство спољних послова Финске и консултантске фирме MAXIMA CONSULTING из Београда.

Стратегија развоја туризма општини Фоча за период 2012. до 2017. се реализује у оквиру пројекта “Образовање за одрживи развој на Западном Балкану“, који имплементира Регионални центар за животну средину (REC), финансираним од стране Министарства спољних послова Финске. Регионални центар за животну средину (REC) је у оквиру овог пројекта покренуо програм подизања капацитета општинских/градских управа, као и пружања подршке у погледу израде стратегија за локални одрживи развој, али и других стратешких докумената или њихових акционих планова. У пројекат је укључено 25 општина из слива реке Дрине (из Србије, Босне и Херцеговине и Црне Горе), путем којег је REC желео да пружи практичну структурирану подршку партнерским општинама, кроз серију тренинга, техничке подршке и планирања. Поред овога посебна компонента пројекта је била усмерена на основне школе у овим општинама, с циљем позиционирања истих на бази локалних услова и потреба, како би се максимизирали локални потенцијали ради достизања одрживог развоја.

Општина Фоча приступила је изради документа Стратегија развоја туризма општине Фоча за период 2012-2020. година, на основу Стратегије развоја општине Фоча 2009 - 2015.године и Стратегије развоја туризма Републике Српске за период 2011-2020. година.

Стратегија развоја туризма општине Фоча резултат је вишемјесечног рада представника јавног, приватног и цивилног сектора у општини, као битних актера у области туризма, уз заједничко планирање и одговорност за властити развој.

У читавом процесу планирања примењиван је партиципативни приступ, у којем су локални актери, а пре свега представници општине Фоча и других релевантних институција, узели активно учешће, дајући драгоцене смернице за овај стратешки документ.

Начелник општине Фоча именовано је радну групу за израду Стратегије развоја туризма у саставу:

А. Општина Фоча

1. Здравко Крсмановић, Начелник општине Фоча
2. Оливера Елез, Координатор тима за израду Стратегије
3. Раденка Срдновић, Начелник одијелјења за привреду, члан
4. Драгана Ивановић, Туристичка организација Фоча, члан,
5. Душка Станковић, Менаџер ЦСЦ, члан,
6. Миомир Савић, Удруженје рафтера Фоче, члан,
7. Ана Маджо, Туристичка агенција Интертурс, члан,
8. Бранка Драгићевић, Музеј, члан,
9. Љепосава Ђајић, НП Сутјеска, члан,
10. Соња Павловић, ТО Фоча,
11. ...

Б. Регионални центар за животну средину (REC)

1. Др Радоје Лаушевић, директор пројекта
2. Срђан Сушић, менаџер пројекта
3. Саша Солујић, чланица пројектног тима
4. Зорица Кораћ, чланица пројектног тима
5. Ивана Томашевић, чланица пројектног тима
6. Андреа Беванда-Хрво, чланица пројектног тима
7. Мира Васиљевић, чланица пројектног тима

Ц. МАКСИМА КОНСАЛТИНГ (MAXIMA CONSULTING), Београд

1. Зоран Павловић
2. Јасмина Крунић
3. Др Ана Јоловић
4. Др Роберт Молнар

Д. Партнери

1. Ммммммм, председник удружења
2. Ццццццц, дирекор ЈП љљљљљљ
3. Основна школа „ввввв“, директор
4. ....

ЛИСТА СКРАЋЕНИЦА

(проценити да ли је потребно, ако их је мање од 10 не би требало)

REC – Регионални центар за животну средину

УН – Уједињене нације

ЕУ – Европска унија

...

Преамбула

Општина Фоча предузима значајне кораке у планирању сопственог одрживог развоја у складу са постојећим законским оквирима и савременим европским и светским токовима. Данас је суштински елемент у било којој земљи јачање локалних капацитета и развијање свести у циљу локалног одрживог развоја.

Многе земље су своје националне стратегије развоја туризма већ ускладиле са поменутиим наднационалним стратегијама и циљевима.

Национални стратешки документ у овој области је Стратегија развоја туризма Републике Српске, која дефинише развој туризма као секторски циљно оријентисан, дугорочан, непрекидан, свеобухватан и синергетски процес који утиче на све аспекте живота (економски, социјални, еколошки и институционални) на свим нивоима.

Радна група за израду Стратегије развоја туризма општине Фоча обавила је консултације са стручњацима из ове области, ресорним министарством, те приступила изради овог стратешког документа. Да би се испитале потребе туристичког сектора и добило мишљење о томе шта је неопходно промијенити, унаприједити и побољшати у даљем развоју туристичке дјелатности, спроведена је анкета међу кључним актерима туристичке привреде. Нацрт Стратегије представљен је на јавним скуповима – презентацијама, као и на интернет страници општине Фоча, тако да су сви заинтересовани актери из области туристичке дјелатности могли упутити своје предлоге, примједбе и сугестије у року од мјесец дана. Све оправдане и прихватљиве примједбе и сугестије, Радна група је укључила у коначан текст Стратегије и доставила га Скупштини општине Фоча на усвајање.

Стратегијом развоја туризма општине Фоча приказано је тренутно стање о овој области, обухватањем свих потенцијалних простора у општини који могу имати одређену туристичку вриједност. Дефинисани су кључни проблеми и могућности за даљи развој, заједнички је дефинисана стратешка визија Фоче и Горњодринске регије као атрактивне туристичке дестинације, те утврђени циљеви развоја. Након тога се приступило планирању прихватљивих и реалних програма и пројеката, као и утврђивању приоритета у области развоја туристичке дјелатности. Именовани су носиоци будућих пројеката и утврђен оквирни буџет неопходан за њихову реализацију.

Навести и остале стратегије које је општина усвојила. (Списак свих стратешких докумената дати као посебан прилог - табела)

Претходно наведени документи представљају основ за израду Стратегије развоја туризма општине Фоча за период 2012. до 2020. године (у наставку: Стратегија).

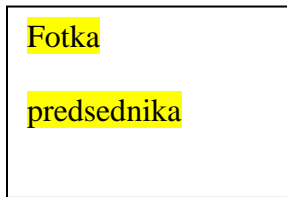
Изради ове Стратегије приступило се систематски и у партнерству са Регионалним центром за животну средину и другим локалним актерима. 2009. године потписан је Уговор о разумевању између општине Фоча и РЕС-а чиме се и званично кренуло у реализацију овог дела пројекта у којем је предвиђена израда Стратегије развоја туризма.

Да би се стекли и други неопходни предуслови за израду Стратегије, Скупштина општине Фоча је (12.03.2009-гачан датум, па скенирану одлуку-решење у прилог). донела Одлуку о приступању изради Стратегије и формирала је радну групу за израду стратешког документа.

На седници од 11. 11. 2012. год.. Скупштина општине Фоча усвојила је Стратегију, чиме је она постала и њен званични документ.

Пројектни тим

Порука председника општине

Поштовани суграђани,

.....

(Згодно је захвалити се REC-у, поготову ако се први пут ради Стратегија)

У њњњ
Датум: 222222

(Име и презиме)
председник општине/града њњњњ
(са све потписом)

Садржај

ПРЕАМБУЛА (1 стр.)	...
ПОРУКА ПРЕДСЕДНИКА ОПШТИНЕ (1стр.)	...
1. ОПШТИ ПОДАЦИ О ОПШТИНИ (макс. до 10%)	...
1.1 Административни и географски положај	
1.2 Кратак историјат Општине Фоча	
1.3 Општи подаци о становништву	
1.4 Локална самоуправа	
2. ПРИСТУП, ЦИЉЕВИ И МЕТОДОЛОГИЈА СТРАТЕГИЈА ТУРИЗМА	
1. Приступ и методолошке основе израде стратегије	
2. Циљеви стратегије	
3. Принципи за израду стратегије	
4. Усаглашеност са осталим стратегијама	
I ОПШТА ПРОЦЈЕНА СТАЊА ДОСАДАШЊЕГ РАЗВОЈА ТУРИЗМА	
1. ОПШТИ ПРИСТУП ДЕСТИНАЦИЈИ	
1.1. Географске и демографске карактеристике	
1.2. Климатске карактеристике	
1.3. Природне карактеристике подручја	
1.4. Саобраћај и комуникације	
1.5. Културно-историјско наслеђе	
1.6. Привреда	
2. ПРЕГЛЕД И ОЦЈЕНА СТАЊА ТУРИЗМА У ОПШТИНИ ФОЧА	
2.1. Смјештајни капацитети	
2.2. Карактеристике туристичког производа	
2.3. Карактеристике туристичке тражње	
2.4. Људски ресурси и тржиште рада	
2.5. Ванпансионска потрошња	
3. ИНДИКАТОРИ	
(Економски развој, становништво, образовање, квалитет живота и животна средина- ???)	
4. ПРОМОЦИЈА ТУРИСТИЧКЕ ПОНУДЕ	
4.1. Информисање и маркетинг активности на нивоу дестинације	
4.2. Начин продаје	

5. ИНСТИТУЦИОНАЛНА ОРГАНИЗОВАНOST ТУРИЗМА

- 5.1. Административна служба општине Фоча
- 5.2. Туристичка организација Фоче
- 5.3. Друге туристичке организације и удружење
  - рафтинг
  - Национални парк...
- 5.4. Привредна комора
- 5.5. Остала струковна удружења

II АНАЛИЗЕ, ПРИОРИТЕТИ, СТРАТЕШКИ ПРАВЦИ, АКЦИОНИ ПЛАНОВИ И ПРОЈЕКТИ

6. АНАЛИЗА КОНКУРЕНТНОСТИ

- 6.1. Конкурентност Фоче као туристичке дестинације
- 6.2. Анализа конкурентских дестинација
- 6.3. Бенчмаркинг
- 6.4 SWOT анализа – Развој туризма

7. ДЕФИНИСАЊЕ СТРАТЕГИЈЕ (до 5%)

- 7.1 Изјава о визији одрживог развоја туризма ...
- 7.2 Дефинисање приоритета, стратешких циљева и програма ...

7. АКЦИОНИ ПЛАНОВИ И ПРОЈЕКТИ (до 30%)

...

8. МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА (1 стр.)

...

АНЕКСИ (не рачунају се у горње %)

- Преглед важећих стратешких докумената (1 стр. – табела)
- Одлука/ријешење о изради Стратегије развоја туризма (1-2 стр. – скениран документ)
- Ријешења о мониторингу и евалуацији (1 стр.)
- Индикатори (2-3 стр. по индикатору)
- Решење о усвајању Стратегије (код ревидираних верзија)
- Преглед постојећих актуелних пројеката, планираних по буџету општине, започетих у 2011. години (опционо)

1. Општи подаци о општини

1.1 Административни и географски положај

Према просторном плану Републике Србије, **цццц** спада у ред већих градских центара (шести ниво хијерархијске лествице) са развијеном и стабилном функцијском структуром. Град се налази у средишту комуникационих праваца, који представљају саобраћајну артерију изузетног значаја, који Средњу Европу спајају са источном и јужном Европом (Коридор 10).

Геостратешки положај је веома повољан, јер .....

Удаљеност од значајнијих центара:

- Београд - цц км,
- Софија - ццц км,
- Сарајево – ццц км,
- Скопље – ццц км.

- Површина ...
- Број насељених места..
- Број становника према попису из ...
- Реке...
- Клима ..
- Температуре...

Мапа.

Положај општине у окружењу,
држави.

1.2 Кратак историјат општине

Територија **општине/града цццц** је била насељена још у праисторији, током палеолита, неолита, бронзаног и гвозденог доба. У току римске доминације и раног средњег века територија Општине је припадала провинцији Доња Мезија и била под непосредном административном влашћу *Naissusa* као седишта управе.

цццц се под овим именом први пут спомиње **1516**. године, као мало средњовековно насеље на важном путу између Београда и Ниша, и даље Цариграда и Атине.

На развој **цццц** у првом реду су утицале **саобраћајне везе**.

После Другог светског рата, а посебно 60-тих година XX века, у .... долази до динамичног привредног развоја упоредних средина, ангажовањем највећег дела расположивог радног континента.

После распада СФРЈ 90-их година прошлог века...

Друга структурална основа развоја **општине/града** представљао је **цццц**

1.3 Општи подаци о становништву

Број и (национална) структура становништва

Према попису из 2002. године на територији општине живи 11111 становника различите етничке припадности са доминантним српским становништвом и становништвом православне вероисповести.

Густина насељености

Општина има 111111 становника или 81,68 становника по км², па је густина насељености по км² за 15,74 % мања у односу на републички просек од 97 становника по км².

Старосна структура

Старосна структура општине по попису 2002. године је...

Родна структура

Полна структура становништва је у односу 50,85% женске, наспрам 49,16% мушке популације.

Демографска кретања

Укупан број становника у општини је у последњих пола века имао периоде раста (1948-1961), стагнације (1961-1981) и опадања (1981-2002). Пад укупног броја становника у периоду 1981-2002. година износи 14 % или 9.546 становника. Просечан број чланова домаћинства је, према истом попису, 3,37 што је изнад просека Србије, који износи 2,97.

1.4 Локална самоуправа

По Закону о... из ццццц године формирана је општина .... Касније је по Закону о њњњњ из љљљљ добила статус града.

Органи локалне самоуправе

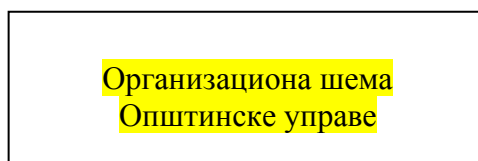
Послове из надлежности општине ццццц обављају следећи органи:

- Скупштина општине/града
- Председник општине/града
- Општинско веће
- Општинска управа

Број запослених у општинској/градској администрацији је ....

Нешто у вези ингеренција локалне самоуправе, односно њених органа.

- Нпр. Доноси програм развоја општине и појединих делатности;

Слика 6: Организационе јединице општинске управе

Буџет општине

Коментар

Преглед прихода општине

Година	Укупан приход (КМ)	Укупан приход по глави становника (КМ)
2003.	46.414.000,00	3.154
2004.	58.447.000,00	4.011
2005.	83.582.000,00	5.787
2006.	101.563.000,00	7.130
2007.	117.467.000,00	8.365
2008.	147.354.508,00	9.948
2009.	148.083.746,00	9.998
2010.	174.812.038,00	11.812

Планирани приход Општине у 2011. години износи 213.627.000,00 динара.

Интернет презентација

Општина www.iiiii.org има своју званичну Интернет презентацију на адреси: www.iiiii.org. На њој се могу наћи основни подаци о самој општини, локалној самоуправи, туризму, стратешким плановима развоја у Општини и др. На презентацији се могу прочитати и најновије вести од значаја за Општину, преузети релевантни документи, фотографије и видео записи у електронској форми, а омогућен је и контакт путем електронске поште са надлежнима у Општини.